

Landschapstekening Kunsten Antwerpen 2026

Joris Janssens & Tille Peters

Sectormoment – 5 december 2025

Welkom op het eerste sectormoment van de Antwerpse Landschapstekening Kunsten

Eerste van twee sectormomenten in de ontwikkeling van de Antwerpse Landschapstekening Kunsten 2026

- Inzicht in waarom en hoe van het landschapstekeningstraject,
- Inzicht in de eerste resultaten uit de survey,
- Gesprek over wat voor ons de belangrijkste werkpunten zijn voor de toekomst van de kunsten in Antwerpen

Opbouw van de sessie

13:00-13:30: Plenaire intro:

- Welkom door Arenbergsschouwburg en AKO,
- Toelichting door IDEA Consult over het traject en eerste resultaten

13:30-14:40: World Café:

- Twee rondes van telkens 20 minuten aan 9 thematafels (moderatoren)
- Derde ronde: open exploratie van alle tafels

14:45-15:00: Plenaire wrap-up:

- flash-interviews met alle moderatoren, en doorkijkje naar wat komt.

Over de Landschapstekening

2021

Landschapstekening
Kunsten

Antwerpen

Kunstintern factoren	Sterktes	Zwaktes
	- De dichtheid van artistieke initiatieven en de artistieke humuslaag - Het kwalitatieve en diverse artistieke aanbod in een bruisende stad - Antwerpen als een internationale hotspot	- Nood aan tijd en ruimte voor ontwikkeling voor de kunsten - Loopbaanontwikkeling: instroom en doorstroming - Samenwerking en solidariteit binnen en buiten de kunsten - Geen spiegel van de grootstedelijke context
Maatschappelijke omgeving	Kansen	Bedreigingen
	- De kunsten als commons: plekken voor artistiek en stedelijke ontmoeting en ontplooiing - Infrastructuur: delen en decentraliseren - Inzetten op grootstedelijkheid en veranderende leefstijlen: nieuwe perspectieven via instroom - Inclusief werken als een kans, duurzaam samenwerken als voorwaarde - Anders internationaal werken - Exploreren van digitale mogelijkheden voor creatie en participatie	- Kansarmoede en klimaaturgentie als wicked problems - Druk op ruimte, gentrificatie en tijdelijk gebruik - De digitale kloof

Vijf jaar na de vorige Antwerpse Landschapstekening & SWOT

- ... is er veel gebeurd
- ... staan we aan het begin van een stedelijke beleidsperiode
- ... komt er alweer een nieuwe meerjarige ronde in het Kunstendecreet aan.

Doelstelling

- Een update van de vorige mapping en toekomsttoefening
- Om stedelijk kunstenbeleid te voeden
 - Voedt het Antwerpse kunstenbeleid
 - Voedt Antwerps beleid in gesprek met Vlaamse kunstenbeleid
- Versterken van initiatief in de sector
 - Versterkt de meerjarige subsidie-aanvragen Kunstendecreet (visie, samenwerking,...)
 - Impuls voor samenwerkingsverbanden in het Antwerpse kunstenlandschap

Bron: Trix

Opbouw

Het Antwerpse kunstenlandschap vandaag

- Cijferanalyses
 - Antwerpse kunstensubsidies
 - Vlaamse kunstensubsidies voor Antwerpen
- Analyse van sterktes en werkpunten van het Antwerpse kunstenlandschap
 - Oog voor de verschillende perspectieven daarop
 - Disciplines
 - Positie in het landschap
 - Gender en leeftijd
 - Diversiteitskenmerken

Een toekomst oefening die richting geeft

- Welke zijn voor ons de prioritaire werkpunten voor het kunstenlandschap van morgen?
- Richting voor toekomstige acties
 - Hoe ziet het ideale toekomstbeeld van het kunstenlandschap in Antwerpen eruit voor deze werkpunten?
 - Wat geeft wind in de rug, wat geeft wind van voor?
 - Hoe gaan we aan de slag?

Op de radar vandaag

Het Antwerpse kunstenlandschap vandaag

- Cijferanalyses
 - Antwerpse kunstensubsidies
 - Vlaamse kunstensubsidies voor Antwerpen
- Analyse van sterktes en werkpunten van het Antwerpse kunstenlandschap
 - Oog voor de verschillende perspectieven daarop
 - Disciplines
 - Positie in het landschap
 - Gender en leeftijd
 - Diversiteitskenmerken

Een toekomst oefening die richting geeft

- Welke zijn voor ons de prioritaire werkpunten voor het kunstenlandschap van morgen?
- Richting voor toekomstige acties
 - Hoe ziet het ideale toekomstbeeld van het kunstenlandschap in Antwerpen eruit voor deze werkpunten?
 - Wat geeft wind in de rug, wat geeft wind van voor?

Hoe doen we dit?

Doorbouwen op bestaande mappings en visieteksten

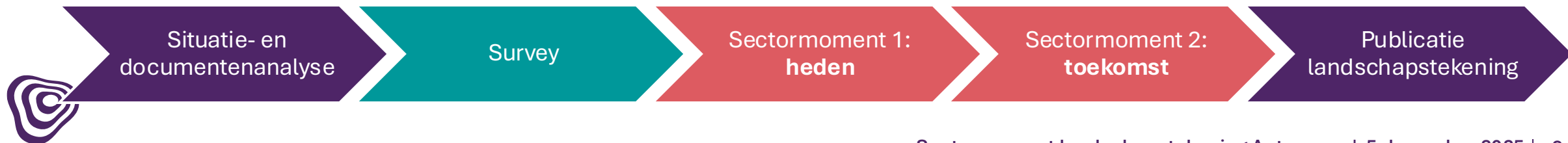
- De vorige Antwerpse Landschapstekening, Vlaamse Landschapstekening, visieteksten AKO, bestuursakkoord,....

Survey, verspreid door AKO en Stad Antwerpen, met grote respons (stay tuned)

Twee sectormomenten

- 5 december 2025: focus op het heden
- 26 januari 2026: focus op de toekomst

Publicatie van Landschapstekening in maart 2026

Kwalitatiever, diverser en
beter verspreid
kunstenaanbod

Eerlijker, veiliger en meer
toegankelijke
werkomstandigheden

Meer aandacht voor
**ondergerepresenteerde
stemmen en
perspectieven**

Meer **samenwerking en
solidariteit** binnen én
buiten het lokale
kunstenlandschap

Sterkere
**publieksverbreding en -
diversifiëring**

Bewustwording van
**maatschappelijke
impact** van artistieke
activiteiten

Versterking zakelijke,
productionele en
technische
ondersteuning

Meer **ruimte(s) voor
ontwikkeling** van
artistieke praktijken en
initiatieven

**Volhoudbare
loopbaanperspectieven**
voor kunstenaars en
kunstwerkers

Negen thema's

Kwalitatiever, diverser en beter verspreid **kunstenaanbod**

Eerlijker, veiliger en meer toegankelijke **werkomstandigheden**

Meer aandacht voor **ondergerepresenteerde stemmen en perspectieven**

Meer **samenwerking en solidariteit** binnen én buiten het lokale kunstenlandschap

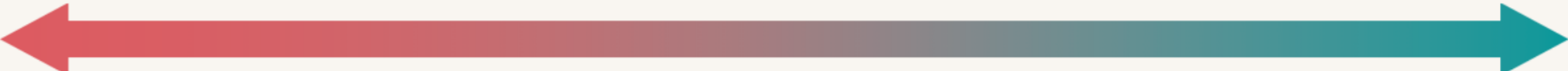
Sterkere **publieksverbreding en -diversifiëring**

Bewustwording van **maatschappelijke impact** van artistieke activiteiten

Versterking zakelijke, productionele en technische **ondersteuning**

Meer **ruimte(s) voor ontwikkeling** van artistieke praktijken en initiatieven

Volhoudbare loopbaanperspectieven voor kunstenaars en kunstwerkers

**Het Antwerpse
kunstenlandschap
vandaag**

**Een toekomst oefening
met perspectief voor
acties**

Zijn dit vandaag sterktes of juist werkpunten voor het Antwerpse Kunstenlandschap? Vanuit wiens perspectief dan?

Hoe gaan wij hier morgen samen mee aan de slag? Waar zetten wij vanuit het ecosysteem op in?

Sterktes en werkpunten van de Antwerpse kunsten (resultaten survey)

Opbouw

Doelstelling:

- De resultaten van de sectorbevraging in 2021 actualiseren

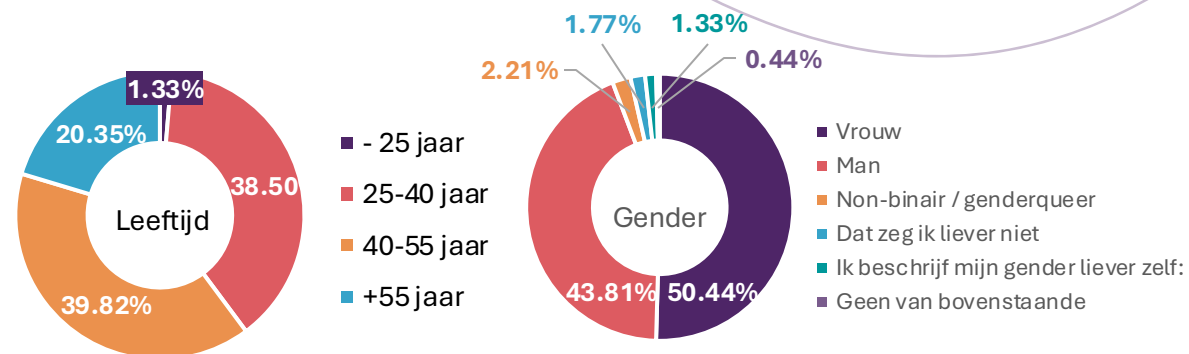
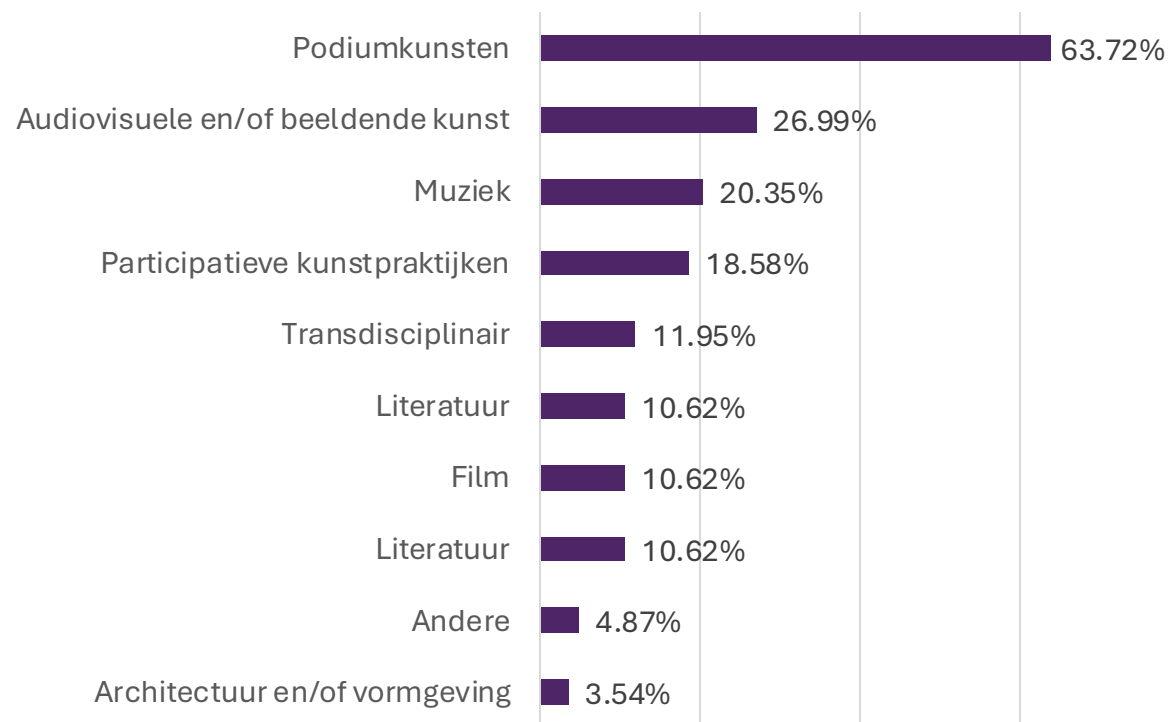
Survey:

- 3 weken doorlooptijd: 21/10 -11/11
- 226 respondenten

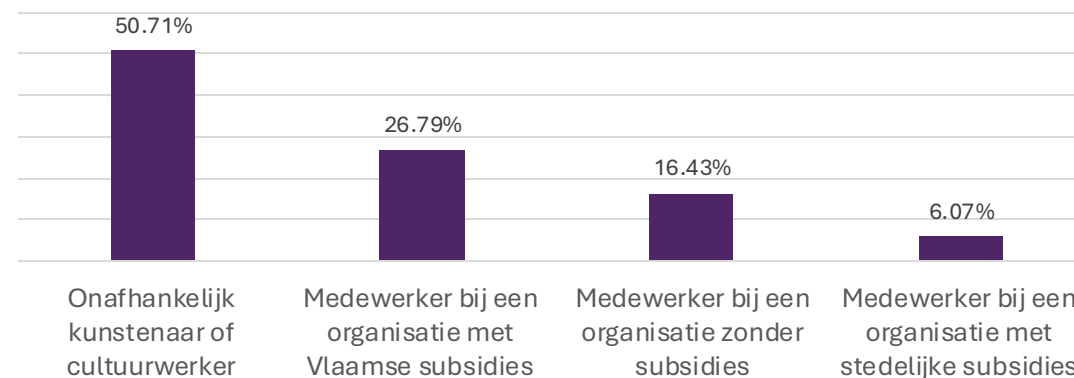

Respons en profielkenmerken

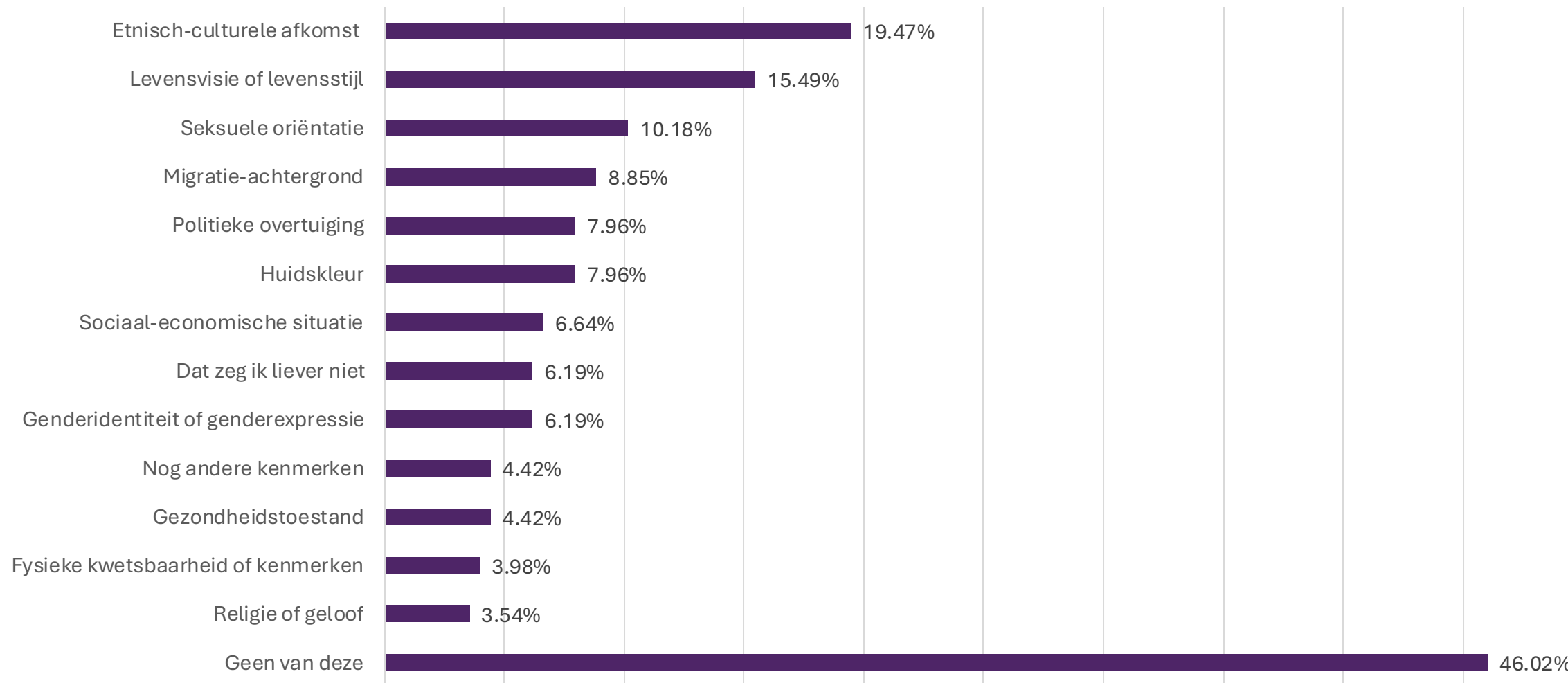
Kunstdisciplines (N226)

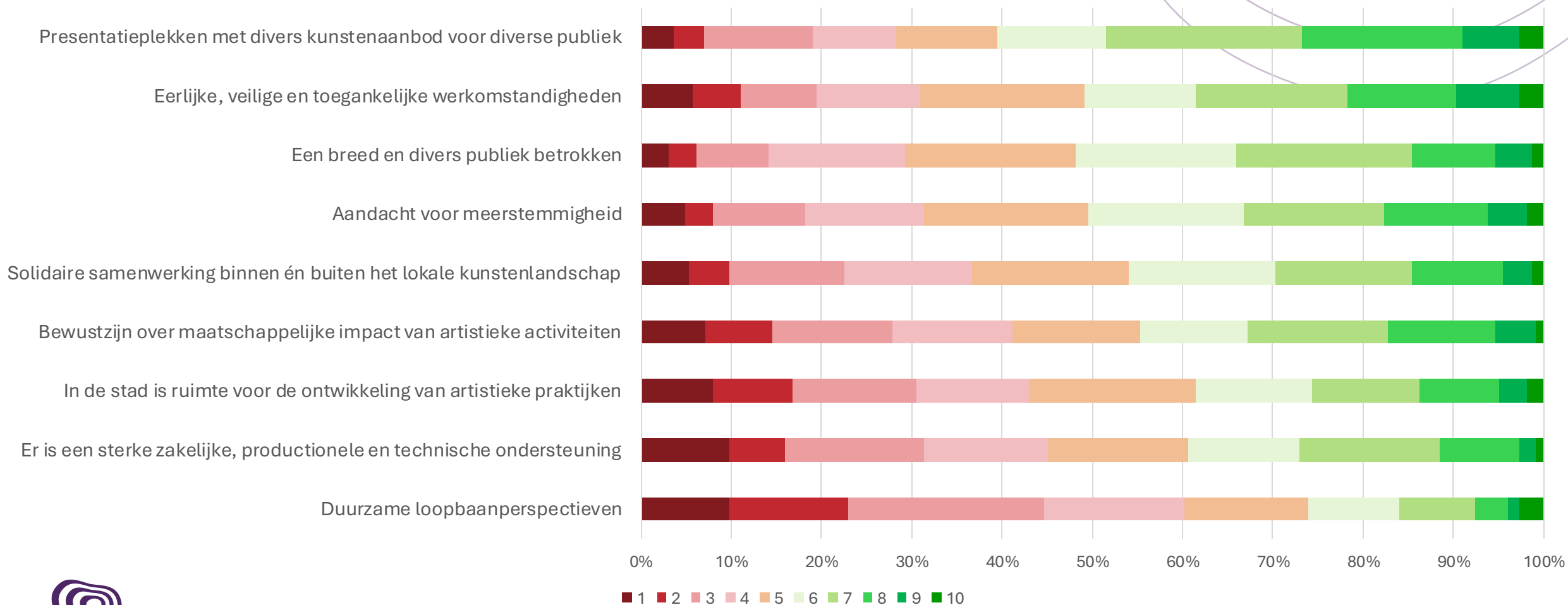
Actief als...

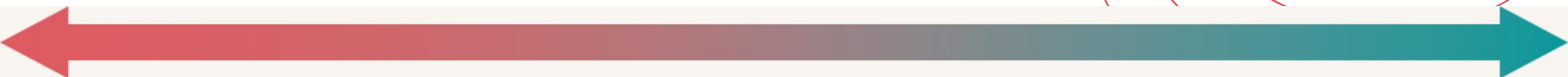
Meer dan de helft van de respondenten herkent zich in één of meer diversiteitskenmerken

Sterktes en werkpunten vandaag

“Ruimte voor experiment, ontwikkeling, uitzoeken,... lijkt in de stad verdwenen. Er is veel aandacht voor succesvolle en zichtbare projecten, maar daardoor gaat er een groot deel ontwikkeling verloren. Het publiek kan nog meer uitgebreid worden, grilliger en uitzonderlijk in afkomst”.

“Dit is gekleurd door mijn ervaring in Australië, waar het zeer moeilijk is om een kunstpraktijk te ontwikkelen en professioneel bezig te zijn. Hier vind ik dat het echt indrukwekkend is hoe veel mogelijkheden er zijn en hoe men ondanks het gesukkel professioneel kunstenaar kan zijn”.

Sterktes en werkpunten vandaag

Perspectief van de disciplines

	PK	AV & BK	Muziek	Particip.	Literatuur	Transd.	Film	Arch. & VG	Andere
Presentatieplekken met divers kunstenaanbod voor divers publiek	53%	54%	55%	52%	61%	43%	54%	54%	58%
Een breed en divers publiek betrokken	50%	51%	49%	47%	51%	43%	53%	47%	59%
Eerlijke werkomstandigheden	54%	44%	50%	46%	53%	37%	50%	49%	65%
Aandacht voor meerstemmigheid	50%	46%	48%	48%	52%	43%	50%	36%	57%
Solidaire samenwerking binnen en buiten het lokale kunstenlandschap	45%	47%	45%	44%	53%	39%	46%	43%	59%
Bewustzijn over maatschappelijke impact artistieke activiteiten	43%	47%	45%	48%	48%	45%	44%	44%	36%
Ruimte voor de ontwikkeling van artistieke praktijken	43%	42%	37%	39%	45%	35%	49%	29%	60%
Sterke zakelijke, productionele en technische ondersteuning	43%	37%	42%	38%	39%	33%	38%	36%	51%
Duurzame loopbaanperspectieven	32%	37%	35%	35%	35%	34%	39%	42%	51%

Sterktes en werkpunten **vandaag**

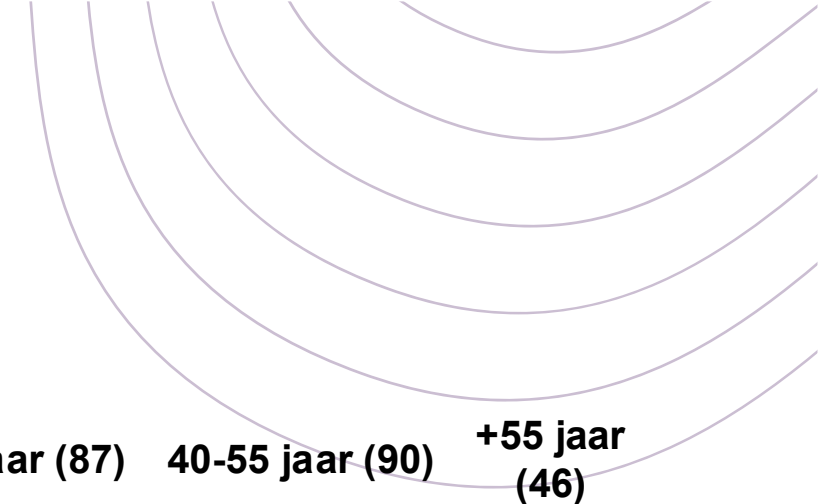
Positie in het landschap

	Onafhankelijk (142)	Organisatie zonder structurele subsidies (46)	Vlaamse, structurele subsidies (75)	Stedelijke, structurele subsidies (17)
Presentatieplekken met divers kunstenaanbod voor divers publiek	53%	56%	57%	57%
Aandacht voor meerstemmigheid	48%	49%	54%	61%
Een breed en divers publiek betrokken	49%	58%	51%	52%
Eerlijke werkomstandigheden	47%	51%	56%	50%
Solidaire samenwerking binnen en buiten het lokale kunstenlandschap	46%	47%	48%	58%
Bewustzijn over maatschappelijke impact artistieke activiteiten	44%	45%	48%	58%
Ruimte voor de ontwikkeling van artistieke praktijken	41%	48%	45%	50%
Sterke zakelijke, productionele en technische ondersteuning	36%	41%	52%	50%
Duurzame loopbaanperspectieven	33%	40%	35%	41%

Sterktes en werkpunten **vandaag**

Perspectief volgens leeftijd

	-25 jaar (3)	25-40 jaar (87)	40-55 jaar (90)	+55 jaar (46)
Presentatieplekken met divers kunstenaanbod voor divers publiek	70%	58%	51%	52%
Eerlijke werkomstandigheden	59%	48%	50%	56%
Een breed en divers publiek betrokken	59%	51%	49%	51%
Aandacht voor meerstemmigheid	59%	51%	47%	51%
Bewustzijn over maatschappelijke impact artistieke activiteiten	63%	53%	38%	45%
Solidaire samenwerking binnen en buiten het lokale kunstenlandschap	52%	51%	42%	47%
Sterke zakelijke, productionele en technische ondersteuning	44%	45%	42%	37%
Ruimte voor de ontwikkeling van artistieke praktijken	33%	46%	39%	46%
Duurzame loopbaanperspectieven	30%	37%	34%	35%

Sterktes en werkpunten **vandaag**

Perspectief volgens gender

	Vrouw (114)	Man (99)	Andere (13)
Presentatieplekken met divers kunstenaanbod voor divers publiek	56%	53%	41%
Aandacht voor meerstemmigheid	51%	49%	53%
Een breed en divers publiek betrokken	51%	51%	40%
Eerlijke werkomstandigheden	51%	53%	37%
Solidaire samenwerking binnen en buiten het lokale kunstenlandschap	48%	47%	33%
Bewustzijn over maatschappelijke impact artistieke activiteiten	46%	45%	38%
Sterke zakelijke, productionele en technische ondersteuning	43%	42%	32%
Ruimte voor de ontwikkeling van artistieke praktijken	42%	45%	34%
Duurzame loopbaanperspectieven	34%	39%	20%

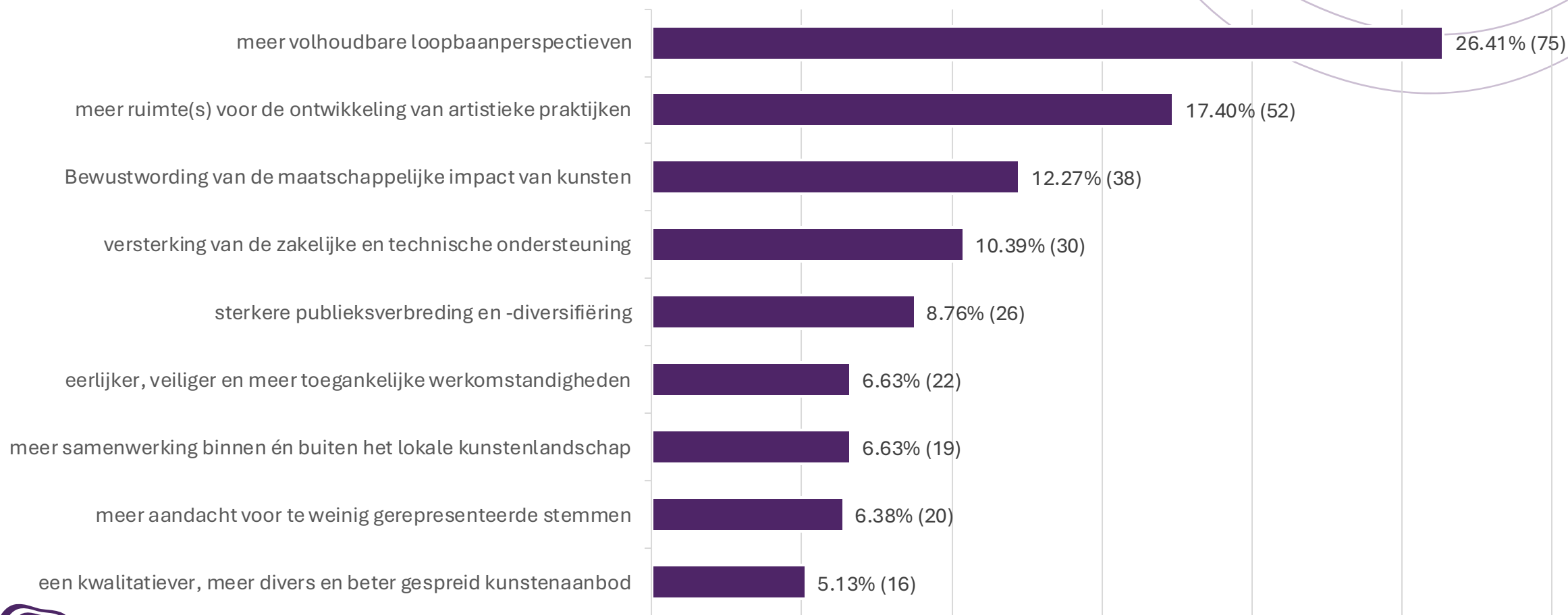
Sterktes en werkpunten **vandaag**

Perspectief: diversiteitskenmerken

	Wel diversiteitskenmerken	Geen diversiteitskenmerken
Presentatieplekken met divers kunstenaanbod voor divers publiek	50%	55%
Een breed en divers publiek betrokken	48%	51%
Aandacht voor meerstemmigheid	48%	51%
Bewustzijn over maatschappelijke impact artistieke activiteiten	45%	44%
Ruimte voor de ontwikkeling van artistieke praktijken	44%	43%
Solidaire samenwerking binnen en buiten het lokale kunstenlandschap	44%	48%
Eerlijke werkomstandigheden	44%	55%
Sterke zakelijke, productionele en technische ondersteuning	42%	42%
Duurzame loopbaanperspectieven	34%	38%

Werkpunten voor de Antwerpse kunsten van morgen

Aan de slag

Opzet van het World café

We bouwen samen voort op de resultaten van de survey.

- **Stap 1:** We nemen positie in > *in welke mate zien wij deze thema's als een sterkte of werkpunt?*
- **Stap 2:** Als we deze werkpunten toekomstgericht willen aanpakken, waarop moeten we dan inzetten?

We doen dit op de eerste verdieping aan negen werktafels.

Begeleid door evenveel vriendelijke moderators gaan we hierover in gesprek.

Er liggen nog meer surveyresultaten op de tafel. Elk thema heeft twee posters.

Ruimte(s) voor de ontwikkeling van artistieke activiteiten & skills

5'

Is dit volgens jou een werkpunt of een sterkte van het Antwerpse kunstenlandschap?

Schrijf of kleef een bolletje op de gepaste plaats. Noteer eventueel waarom.

Ruimte (mentaal en fysiek) is een van de allergrootste pijnpunten van het Antwerpse kunstenlandschap.

Ruimte voor experiment lijkt in de stad verdwenen. Er is veel aandacht voor succesvolle projecten, daardoor gaat een groot deel ontwikkeling verloren.

Een stadsdeel als Linkeroever krijgt veel te weinig aandacht in het cultuurbeleid. Er is GEEN enkele culturele infrastructuur.

De stedelijke faciliteiten om kunstenaars te laten groeien, zijn niet voor elk individu vanuit een andere cultuur of sociaal-economische groep even toegankelijk.

It is possible to find a place to work for a reasonable price - or places offered by cultural associations.

In elke wijk in de stad zijn er plekken om mensen op cultureel vlak te ondersteunen. Het aanbod is divers. Er is een fijn netwerk onder artiesten.

'ruimte(s) voor de ontwikkeling van artistieke activiteiten en skills' is het 2de werkpunt in rij (17,4%)

Waar bevindt jij je op het "spectrum"?
Leg uit waarom?

Flap 1

Eerlijke, veilige en toegankelijke werkomstandigheden

Wat is het belangrijkste werkpunt om aan te pakken in de toekomst?

Schrijf je bedenkingen op een post-it en kleef deze bij het werkpunt in kwestie.

15'

Wat is het belangrijkste werkpunt?

5,22%
toegankelijkheid
voor kunstenaars
& kunstwerkers
met een
beperking

Is het beeld herkenbaar, wat ontbreekt?

40,87%
bewustwording en
naleving van fair
pay en fair
practice

11,30%
veilige fysieke
en mentale
werkomge-
vingen

32,171%
stabiele
arbeidscontracten en
sociale bescherming

0,00%
andere: /

10,43%
gelijke kansen,
ongeacht
afkomst of
sociale
achtergrond

Flap 2

Drie gespreksrondes

- **Ronde 1 - gespreksronde (13:40–14:00)**
 - Kies het thema waarover je wil spreken.
 - 12 stoelen aan een tafel. “Vol is vol”
 - Geef je input en ga in gesprek
 - Schuif door na het belsignaal.
- **Ronde 2 – gespreksronde (14:00–14:20)**
 - Hetzelfde.
- **Ronde 3 – open exploratieronde (14:20–14:40)**
 - Tijdens de laatste, derde open exploratieronde lopen we vrij rond.
 - We kijken wat op tafel ligt en geven nog extra input.

Om 14.40 klinkt het laatste belsignaal, en verzamelen we opnieuw beneden.

Afsluiten

Flash interviews

Wat is voor jouw thema een verrassend inzicht om mee te nemen in het verdere landschapstekeningstraject?

Dank en doorkijkje

Dankjewel voor je deelname!

Volgende afspraak

- 26 januari 2026, 14-18u, Theater Zuidpool.
 - Cijfers!
 - Toekomstbeelden!
 - Actie!
- Aanmeldingsformulier volgt.

Landschapstekening Kunsten Antwerpen 2026

Joris Janssens & Tille Peters

Sectormoment – 5 december 2025

